

Cíle: práce se zdroji, prohloubení informací o životě olašských Romů a o realizaci Zákona o trvalém usídlení kočujících osob č. 74/1958 Sb.

Věková kategorie: 2. stupeň ZŠ, SŠ

Čas: 1 vyučovací hodina

Pomůcky: text Historie Romů Prachatic 1945 - 1989, internet, text - Zákon o trvalém usídlení kočujících osob č. 74/1958 Sb.

Průběh:

Než se začne pracovat s textem, položte studentům otázku: Jaká politika se vůči Romům uplatňovala v 50. letech v bývalém Československu?

Rozdejte text Zákon o trvalém usídlení kočujících osob č. 74/1958 Sb. Společně se zamyslete, vůči komu byl zákon směřován? Jaký byl cíl usazení Romů? Odpověď dle možností dohledejte na internetu (odkaz na text o Zákazu na webu krajinoupříběhu).

Nyní rozdejte do skupin nebo do dvojic studentům text Usazování Romů v Prachaticích v období 1945 - 1989 a po přečtení položte otázky:

Proč se Romové stěhovali ze Slovenska do Čech?

Proč žádali Romové o vynětí ze seznamu soupisu kočujících osob?

Nyní dejte na pomoc studentům pracovní list - Vynětí ze soupisu. Zadejte úkol ve skupinách: Jaký dopad asi mělo vynětí či nevynětí ze soupisu kočujících osob v případě manželů Biháryových z pracovního listu obr. č.11. Co po soupise čekalo paní Biháryovou a co pana Biháryho? Studenti vypíší informace nalezené v pracovním listě Vynětí ze soupisu +v textu Historie Romů v Prachaticích v období 1945 - 1989.

Práce s pracovním listem spočívá ve vyhledání informací.

Samotná práce je zhruba na 30 minut. Následuje společná diskuse.

V reflexivní fázi hodiny od žáků zjistěte, co se dozvěděli nového, zda je některá informace překvapila, a zda se chtějí k některým faktům dozvědět více. Jak by se žáci cítili, kdyby byli pod tímto dohledem státního systému? Co vyplývá z textu Usazování Romů v Prachaticích v období 1945 - 1989 o situaci Romů v Československu? Jaký byl dlouhodobý dopad realizace Zákona o trvalém usídlení kočujících osob č. 74/1958 Sb.?

Řešení:

Jaká politika se vůči Romům uplatňovala v 50. letech v bývalém Československu? Jednalo se o asimilační politiku komunistického Československa.

Vůči komu byl zákon směřován a jaký byl cíl usazení Romů?

Zákon je směřován proti kočujícím a toulajícím se osobám. Slovo Rom nebo cikán se v samotném zákonu nevyskytovalo, avšak v instrukcích k touto zákonu je jasně řečeno, jak postihovat a rozlišovat osoby cikánského původu a osoby Světské.

Proč se Romové stěhovali ze Slovenska do Čech ?

Stěhovali se kvůli nepříznivé socioekonomické situaci na Slovensku. V českých zemích, zejména ve vylidněných Sudetech a průmyslových oblastech, byla poptávka po pracovních silách.

Proč žádali Romové o vynětí ze seznamu soupisu kočujících?

Požadovali ukončení dohledu ze strany úřadů. Romští obyvatelé Prachatic, tak jako i tisíce dalších Romů žijící v komunistickém Československu, však byli nadále coby *občané cikánského původu* periodicky sčítání, sledování a evidování a jejich chování tak ještě i v dalších desetiletích zůstalo pod lupou komise pro cikánské záležitosti, komise pro ochranu veřejného pořádku a pracovníků sociálního odboru města.

PL Vynětí ze soupisu: co z toho vyplývá?

Neustálý dohled státního systému.